

[Socialministeren]

marts 1988 at fremlægge denne redegørelse for Folketinget.

Der er brug for en almindelig børnepolitik

Børn og deres familier har det på en lang række områder bedre end nogen sinde. Børnene har aldrig før boet så godt, og deres fysiske sundhed er forbedret. Lokalt er der mange og gode tilbud.

Men medens på ældreområdet og i mange kulturelle sammenhænge tanker om afinstitutionalisering, brugerindflydelse, decentralisering og tværfaglighed er trængt afgørende igennem, opleves tilbageholdenhed – eller er det snarere usikkerhed? – på børneområdet.

Forældrene befinder sig i en overgangstid. For blot 20 år siden var de fleste mødre hjemme for at passe børnene, medens faderen havde en lang arbejdsdag ude. Men nu er mange familier med småbørn i en situation, hvor begge forældre arbejder heltids borte fra hjemmet. Mange familier erkender nok, at dette er ganske utilfredsstillende. Vi ved ikke meget om, hvordan fremtidens familie vil se ud. Men det er vanskeligt at forestille sig, at det i længden er holdbart, at børnefamilierne kan fortsætte med den nuværende arbejdsbyrde.

Det er regeringens grundholdning, at det er hos familien, at ansvaret for børnene begynder. Naturligvis kan familien komme i en situation, hvor der er brug for hjælp til at forvalte ansvaret. I så fald bør støtte kunne fås i lokalsamfundet, hos de frivillige foreninger og hos det offentlige.

Regeringens generelle mål for sine initiativer er:

- Børn skal have en stabil og tæt kontakt til deres forældre
- Børn skal kunne leve som børn
- Børn skal kunne tage del i samfundslivet
- Børn skal også have ansvar
- Børn skal kunne leve et sundt liv.

Prioriteringer

De begrænsede økonomiske ressourcer forhindrer, at vi i de nærmeste år tager store nye udgiftskrævende initiativer.

Det betyder imidlertid ikke, at vi ikke ved hjælp af omstillinger, omprioriteringer og realistisk nytænkning skulle kunne komme videre i arbejdet med at forbedre børns vilkår.

I det følgende vil regeringen trække de vigtigste områder frem, hvor der er brug for en særlig indsats.

Børnefamiliernes arbejdstid

Nutidens børnefamilie lægger en større arbejdsindsats uden for hjemmet, end tidligere tiders kernefamilie gjorde. Erhvervsarbejde og transport levner ofte meget lidt tid til at være sammen med børnene.

Hvis man sammenligner dette faktum med, hvad familierne ønsker sig, er der en klar uoverensstemmelse.

I handlingsplanen er det oplyst, at forskerne flere gange har spurgt mødrene om, hvad de ønsker sig. Det viser sig, at de fleste mødre for tiden ønsker, at begge forældre arbejder halvtids. Hidtil har man ikke kendt til fædrenes holdninger, men de første resultater fra en ny undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet viser, at faderrollen er under forandring. Mange af fædrene finder det ideelt at have et deltidsarbejde, medens børnene er små. Der er også hensynet til børnenes egne synspunkter. Såvel familierne som samfundet må således være opmærksom på, hvordan børnene selv ønsker familiens hverdag indrettet.

Regeringen mener, at forældrene i fremtiden må have større muligheder, end de har i dag, for at tilrettelægge en fleksibel arbejdstid, der afpasses efter den enkelte families skiftende behov. Overenskomsterne på det private arbejdsmarked bør give mulighed for det, og på det statslige arbejdsmarked vil regeringen på en udvalgt del og med respekt for bestående aftaler sætte forsøg med fleksibel arbejdstid i gang. Regeringen opfordrer kommunerne til at iværksætte forsøg.

Specielt småbørnsforældre bør have bedre muligheder for at være i nær kontakt med deres børn. Der er ikke samfundsøkonomisk mulighed for at tilskynde til nedsat arbejdstid med lønkomensation til småbørnsforældre. Men et stykke vej kan nås, hvis fædre ville bruge deres ret til orlov mere. Undersøgelsen om faderrollen vil belyse en del af hindringerne herfor, f.eks. omkring arbejdspladsernes reaktioner.

Undersøgelser viser, at ønsket om en forkortelse af den daglige arbejdstid er særlig udbredt i husstande med børn under 12 år og navnlig, hvor begge forældre arbejder fuldtids. Den forlængede ferie er en af de muligheder, som børnefamilien her har til rådighed.